

Nieuwsbrief - STAB OGR updates

Nummer 23, 2022

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Rechtbank

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2022:4191](#) 20-10-2022

Omgevingsvergunning/Almere

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2022:8050](#) 19-10-2022

Omgevingsvergunning/Maastricht

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2022:1098](#) 10-03-2022

Omgevingsvergunning/Oudewater

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2020:5195](#) 23-01-2020

Omgevingsvergunning en handhaving/Borger-Odoorn

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2022:3152](#) 02-11-2022

Bestemmingsplan/Rotterdam

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2022:3159](#) 02-11-2022

Inpassingsplan 'Porthos transport en opslag van CO₂'/Rotterdam

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2022:2944](#) 19-10-2022

Handhaving/Tilburg

RECHTSPRAAK

Inpassingsplan ‘Porthos transport en opslag van CO₂’/Rotterdam

De partiële bouwvrijstelling uit de Wnb is onverbindend, omdat de onderliggende instandhoudings- en passende maatregelen niet daadwerkelijk zijn uitgevoerd en de verwachte voordelen daarvan daarmee niet vaststaan.

Casus

De ministers van Economische Zaken en Klimaat en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hebben naast een aantal omgevingsvergunningen het inpassingsplan ‘Porthos transport en opslag van CO₂’ vastgesteld. Dit inpassingsplan maakt het mogelijk om het Porthos-project te realiseren. Het Porthos-project heeft als doel om CO₂ van de industrie in het Rotterdamse havengebied op te slaan in lege gasvelden onder de Noordzee. Hiervoor moet een CO₂-transportleiding worden aangelegd vanaf het Rotterdamse havengebied naar de lege gasvelden onder de Noordzee. Ook is het onder meer nodig om een compressorstation te bouwen. Voor dit project is voor de bouwphase gebruikgemaakt van de partiële bouwvrijstelling.

MOB heeft beroep ingesteld tegen de besluiten van de ministers. Volgens MOB is de regeling van de partiële bouwvrijstelling in strijd met artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn vastgesteld en is deze onverbindend. MOB stelt daarom dat de ministers deze regeling niet hadden mogen toepassen bij het nemen van de besluiten voor het Porthos-project.

Rechtsvragen

1. Is de bouwvrijstelling een generieke beoordeling die als voortoets in de zin van de Wnb moet worden aangemerkt, of een vrijstelling van de vergunningplicht?
2. Is een generieke beoordeling op een hoger schaalniveau zoals bij de bouwvrijstelling mogelijk?
3. Is de bouwvrijstelling voldoende onderbouwd en is de uitvoering van de maatregelen

voldoende gegarandeerd?

Uitspraak

1. Op basis van de totstandkomingsgeschiedenis van de bouwvrijstelling en de toelichting die de ministers op de zitting hebben gegeven, is de Afdeling echter tot het inzicht gekomen dat de bouwvrijstelling niet zo moet worden begrepen als hiervoor is omschreven. De regeling kan in bepaalde gevallen wel degelijk het karakter hebben van een vrijstelling van de vergunningplicht als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. Zoals MOB in beroep heeft gesteld en de ministers op de zitting hebben bevestigd, is het namelijk niet uitgesloten dat de aangewezen activiteiten van de bouwsector in een concrete situatie significante gevolgen kunnen hebben voor een bepaald Natura 2000-gebied vanwege de stikstofdepositie die wordt veroorzaakt door die activiteiten. Daarbij is als voorbeeld gewezen op een bouwproject van een zeer grote omvang. Ook is gewezen op de mogelijkheid dat er toevallig meerdere bouwprojecten tegelijk plaatsvinden in de buurt van een Natura 2000-gebied waar de stikstofgevoelige natuurwaarden al in hoge mate overbelast zijn. In zo'n situatie kunnen significante gevolgen voor dat Natura 2000-gebied niet met zekerheid worden uitgesloten.

De ministers achten het echter aanvaardbaar dat zulke projecten toch worden toegestaan zonder dat daaraan een individuele passende beoordeling ten grondslag ligt (...). Op een hoger schaalniveau doen zulke concrete situaties volgens de ministers toch niet af aan de algemene conclusie dat 'op grond van objectieve gegevens met zekerheid is uitgesloten dat de stikstofdepositie die wordt veroorzaakt door de aangewezen activiteiten van de bouwsector, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten, significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden', zo begrijpt de Afdeling het standpunt van de ministers. (...)

Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de bouwvrijstelling ook is bedoeld om te kunnen worden gebruikt voor een project dat, individueel gezien, significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, vanwege de stikstofdepositie die in de bouwfase wordt veroorzaakt. In zo'n situatie heeft de bouwvrijstelling tot gevolg dat voor het project geen vergunningplicht meer geldt op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb, waar dat voor 1 juli 2021 nog wel het geval was. Dit is van belang voor het vervolg van de uitspraak.

2. Zoals in de overwegingen 27.6 en 27.7 is vastgesteld, kan de bouwvrijstelling het karakter hebben van een vrijstelling van de vergunningplicht als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb.

Dat is het geval als niet is uitgesloten dat een project, individueel gezien, significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied vanwege de stikstofdepositie die in de bouwfase

wordt veroorzaakt. In zo'n situatie is voor het concrete project dus niet voldaan aan het criterium van de voortoets. Toch regelt de bouwvrijstelling dat zo'n project dan kan worden uitgevoerd zonder dat daarvoor een individuele passende beoordeling hoeft te worden gemaakt (tenzij het project om een andere reden vergunningplichtig is). (...)

Gelet op de rechtspraak van het Hof, zoals die in de vorige overweging en in de overwegingen 31 tot en met 34.4 is uiteengezet, gaat de Afdeling dan ook van het volgende uit:

De beoordeling in een (generieke) voortoets of in een (generieke) passende beoordeling mag niet op een hoger schaalniveau plaatsvinden als daarmee wordt voorbijgegaan aan de gevolgen voor individuele Natura 2000-gebieden.

In dit geval is een beoordeling op een hoger schaalniveau uitgevoerd en is niet buiten twijfel dat significante effecten voor een of meer Natura 2000-gebieden kunnen optreden.

De Afdeling heeft zich beraden over de vraag of een generieke beoordeling zoals die hier aan de orde is wellicht toch op een hoger schaalniveau zou mogen plaatsvinden. De ministers hebben daarvoor verschillende argumenten aangedragen, die samenhangen met de specifieke kenmerken van bouwactiviteiten.

Gelet op de rechtspraak van het Hof over artikel 6 van de Habitatrichtlijn, zoals die hiervoor is uiteengezet, kan de Afdeling deze vraag op dit moment – uitgaande van de regeling zoals die nu voorligt en zoals deze is onderbouwd – niet zelf met 'ja' beantwoorden.

En hoewel de algemene belangen in deze zaak zeer groot zijn, ziet de Afdeling op dit moment ook geen aanleiding om hierover prejudiciële vragen aan het Hof te stellen.

De reden hiervoor is gelegen in het onderzoek dat ten grondslag ligt aan de bouwvrijstelling. Dat is dus de generieke voortoets die in de overwegingen 27.3 en 37.1 is bedoeld. Dit onderzoek toont namelijk niet aan dat het pakket aan maatregelen waarmee de bouwvrijstelling is onderbouwd, inderdaad zo robuust en effectief is als de ministers stellen.

3. In de voorgaande overwegingen is ingegaan op de door de ministers genoemde maatregelen waarmee de bouwvrijstelling is onderbouwd. Voor het overgrote deel van die maatregelen heeft de Afdeling geconcludeerd dat de maatregelen nog niet waren uitgevoerd en dat de verwachte voordelen niet vaststonden ten tijde van het onderzoek en dus, uitgaande van de rechtspraak van het Hof, ook niet konden worden betrokken bij het bepalen van de staat van instandhouding van de natuurwaarden waarvoor een Natura 2000-gebied is aangewezen.

Bij alles wat hiervoor is overwogen, komt nog dat de ministers geen duidelijk inzicht hebben gegeven in de omvang van de stikstofdepositie die – ook bij een worst case benadering – kan worden veroorzaakt door de optelsom van de aangewezen activiteiten van de bouwsector (zie de overwegingen 38.4 tot en met 38.7).

Op grond van het bovenstaande komt de Afdeling daarom tot de conclusie dat alle maatregelen gezamenlijk niet zo'n robuust en zeker resultaat hebben dat de stikstofdepositie die wordt veroorzaakt door het gebruik van de bouwvrijstelling – ook in een worst case toepassing daarvan – op een hoger schaalniveau niet tot significante effecten leidt. (...)

Op grond van het voorgaande komt de Afdeling tot de conclusie dat de door de ministers genoemde wettelijke regels niet alsnog de zekerheid bieden dat de maatregelen waarmee de wetgever de bouwvrijstelling heeft onderbouwd zo'n robuust en zeker resultaat hebben dat de stikstofdepositie die wordt veroorzaakt door het gebruik van de bouwvrijstelling – ook in een worst case toepassing daarvan – op een hoger schaalniveau niet tot significante effecten leidt. Ook op dit punt slaagt het betoog van MOB. (...)

Op grond van het voorgaande komt de Afdeling tot de conclusie dat het door de ministers genoemde systeem van monitoring en bijsturing niet alsnog de zekerheid biedt dat de maatregelen waarmee de wetgever de bouwvrijstelling heeft onderbouwd zo'n robuust en zeker resultaat hebben dat de stikstofdepositie die wordt veroorzaakt door het gebruik van de bouwvrijstelling – ook in een worst case toepassing daarvan – op een hoger schaalniveau niet tot significante effecten leidt. (...)

De overwegingen 38 tot en met 47.2 leiden tot de conclusie dat het onderzoek dat ten grondslag ligt aan de bouwvrijstelling niet aantoonde dat het hele pakket aan maatregelen waarmee de bouwvrijstelling is onderbouwd, gezien in samenhang met de te verwachten autonome daling van de stikstofuitstoot, zo robuust en effectief is – en met zekerheid zal leiden tot zo'n structurele verbetering van stikstofgevoelige natuurwaarden in Natura 2000-gebieden – dat de stikstofdepositie die wordt veroorzaakt door het gebruik van de bouwvrijstelling, gelet op de specifieke kenmerken van de activiteiten waarop die vrijstelling betrekking heeft, niet van betekenis is, als dit wordt gezien op een hoger schaalniveau.

Op grond van het voorgaande kan de Afdeling niet anders dan tot de volgende conclusie komen: de bouwvrijstelling is gebaseerd op een niet toereikende generieke voortoets. Daarom moeten artikel 2.9a van de Wnb en artikel 2.5 van het Bnb, in onderling verband gelezen,

wegens strijd met artikel 6 van de Habitatrichtlijn buiten toepassing worden gelaten. Het betoog van MOB slaagt.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 02-11-2022

ECLI: ECLI:NL:RVS:2022:3159

Zaaknummer: 202107079/1/R4

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bestemmingsplan/Rotterdam

M.e.r., samenhang tussen bestemmingsplan en herontwikkeling gehele buurt, stedelijk ontwikkelingsproject.

Casus

Bij besluit van 8 juli 2021 heeft de raad van de gemeente Rotterdam het bestemmingsplan ‘Tweebosbuurt Zuid-Oost’ vastgesteld. Dit plan heeft betrekking op de herontwikkeling van de Tweebosbuurt in de Afrikaanderwijk in Rotterdam. Ten behoeve van deze herontwikkeling worden de bestaande woningen gesloopt en kunnen maximaal 175 woningen worden teruggebouwd.

Appellanten brengen naar voren dat de raad zich ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat geen m.e.r.-beoordeling voor het plan hoefde te worden verricht. Het plan maakt onderdeel uit van de grotere herontwikkeling van de Tweebosbuurt, zoals opgenomen in een samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en een woningbouwcorporatie. Volgens appellanten had bij het eerste ruimtelijke besluit voor het gehele programma een m.e.r.-beoordeling moeten worden verricht; dit vanwege het samenhang- en voorzienbaarheids criterium.

De raad heeft zich op het standpunt gesteld dat geen sprake is van een stedelijk ontwikkelingsproject, omdat sprake is van dezelfde planologische situatie, er meer woningen worden gesloopt dan mogen worden teruggebouwd en de effecten van de beoogde situatie vergelijkbaar zijn met de huidige situatie. Omdat het voorliggende plan niet m.e.r.-beoordelingsplichtig is, bestaat ook geen aanleiding om te kijken naar de samenhang met andere plannen.

Rechtsvragen

1. Is sprake van samenhang tussen het voorliggende bestemmingsplan en de gehele herontwikkeling van het gebied (de Tweebosbuurt)?
2. Betreft de ontwikkeling, die het voorliggende bestemmingsplan mogelijk maakt, een

stedelijk ontwikkelingsproject?

Uitspraak

1. De Afdeling stelt voorop dat de door de raad aangehaalde omstandigheden, te weten, dat in het voorheen geldende plan al woningen mogelijk waren en dat er meer woningen worden gesloopt dan met dit plan mogen worden teruggebouwd, niet betekent dat op voorhand geen sprake is van een m.e.r.-beoordelingsplichtig stedelijk ontwikkelingsproject. De enkele omstandigheid dat een voorziene activiteit, in dit geval woningbouw, ook onder het voorheen geldende bestemmingsplan was toegestaan, betekent namelijk niet dat deze alleen al daarom is aan te merken als een bestaande, ongewijzigd blijvende voorziening waarvoor geen m.e.r.- (beoordelings)plicht bestaat (vergelijk de uitspraken van 19 juli 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1939, onder 21.4 en 15 maart 2017, ECLI:NL:RVS:2017:694, onder 13.4). Door het slopen van de bestaande woningen is niet langer sprake van een bestaande, ongewijzigd blijvende voorziening die bij de bepaling of sprake is van een m.e.r.-beoordelingsplichtig stedelijk ontwikkelingsproject buiten beschouwing kan blijven.

Op basis van de voorliggende gedingstukken concludeert de Afdeling dat de ontwikkeling die met het plan mogelijk wordt gemaakt, samenhangt met de gehele herontwikkeling van de Tweebosbuurt. Dit volgt uit de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Rotterdam en Vestia, die ook ziet op de in dit plan voorziene ontwikkeling van de woonblokken R en P3. Ook is van belang dat de gehele herontwikkeling van de Tweebosbuurt, dus inclusief de ontwikkeling die met het plan wordt mogelijk gemaakt, plaatsvindt in één aaneengesloten gebied. Aan deze herontwikkeling liggen ook dezelfde ruimtelijke en stedenbouwkundige motieven ten grondslag. Verder wordt het project door één initiatiefnemer in samenwerking met de gemeente gerealiseerd, te weten Vestia, op basis van één integrale planning. Tot slot is ten behoeve van de gehele herontwikkeling een financiële haalbaarheidsstudie opgesteld. De raad heeft geen redenen aangedragen waarom desondanks geen sprake is van één samenhangend project. (...)

De herontwikkeling van de Tweebosbuurt, dus inclusief de ontwikkeling die met het plan wordt mogelijk gemaakt, ziet volgens de samenwerkingsovereenkomst op de sloop van 599 woningen, de renovatie van 95 woningen en de nieuwbouw van 374 woningen. Met de Bewonersvereniging en anderen is de Afdeling van oordeel dat deze herontwikkeling, gelet op de aard en de omvang ervan, moet worden aangemerkt als een activiteit als bedoeld in kolom I van categorie 11.2 van onderdeel D van de bijlage bij het Besluit m.e.r.

Dat de ontwikkeling van de Tweebosbuurt al grotendeels mogelijk is op grond van

onherroepelijke bestemmingsplannen, zoals de raad stelt, betekent niet dat er nooit een m.e.r.- (beoordelings)plicht voor een later ruimtelijk besluit kan bestaan (vergelijk de uitspraak van 28 maart 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BA1675, onder 2.8). Het is niet gebleken dat voor een eerder ruimtelijk besluit dat voorziet in (een deel van) de herontwikkeling van de Tweebosbuurt, al een m.e.r.(-beoordeling) is verricht.

Weliswaar worden ook in het geval van de gehele herontwikkeling van de Tweebosbuurt de drempelwaarden in kolom 2 van categorie 11.2, onderdeel D, van de bijlage niet overschreden, maar dat neemt niet weg dat op grond van artikel 2, vijfde lid, onder b, van het Besluit m.e.r. een zogenoemde vormvrije m.e.r.-beoordeling moet worden verricht. Het is niet gebleken dat voor een eerder ruimtelijk besluit dat voorziet in (een deel van) dit stedelijk ontwikkelingsproject zo'n m.e.r.-beoordeling is verricht of een m.e.r. is opgesteld. Ook voor het onderhavige plan is geen (vormvrije) m.e.r.-beoordeling verricht en is geen m.e.r.-beoordelingsbesluit, als bedoeld in paragraaf 7.6 van de Wet milieubeheer, genomen. Daarom is de Afdeling van oordeel dat niet is voldaan aan de in artikel 2, vijfde lid, onder b, van het Besluit m.e.r. neergelegde verplichting de daar genoemde artikelen uit de Wet milieubeheer toe te passen (vergelijk de uitspraken van 24 augustus 2022, ECLI:NL:RVS:2022:2453, onder 6.4 en 9 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2298, onder 7.3).

2. De ontwikkeling, voorzien in het plan 'Tweebosbuurt Zuid-Oost', moet, gelet op de aard en omvang ervan, worden aangemerkt als een activiteit als bedoeld in kolom I van categorie 11.2 van onderdeel D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. Hiervoor heeft de raad geen (vormvrije) m.e.r.-beoordeling verricht.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 02-11-2022

ECLI: ECLI:NL:RVS:2022:3152

Zaaknummer: 202105613/1/R3

Wetsartikelen: 7.16 Wm, 2 lid 5 onder b Besluit m.e.r. en categorie 11.2 onderdeel D bijlage Besluit m.e.r.

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning en handhaving/Borger-Odoorn

Beheersverordening is niet onverbindend. Verder is geen sprake van een bijbehorend bouwwerk in de zin van de beheersverordening. Ten slotte is het bouwplan ten onrechte getoetst aan de excessenregeling in de welstandsnota.

Casus

Eiser heeft het college van burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn (het college) verzocht om handhavend op te treden tegen diverse activiteiten op een perceel. Bij het primaire besluit heeft het college het verzoek om handhaving deels toegewezen en deels afgewezen. Daarnaast heeft het college aan de eigenaar van het perceel, waartegen het handhavingsverzoek is gericht, een last onder dwangsom opgelegd.

Bij het tweede primaire besluit heeft het college op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder a en c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en artikel 31.2 en 43.2 van de Beheersverordening 'Buitengebied' een omgevingsvergunning verleend voor de bouw van een ecohuis op het perceel. Het bouwplan voldoet niet aan de Beheersverordening wat betreft het gezamenlijke oppervlakte van de woning en bijbehorende bouwwerken, zodat toepassing is gegeven aan de binnenplanse ontheffing. Verder wordt afgeweken van het negatieve welstandsadvies, gelet op de criteria behorende bij een excès die in de Welstandsnota zijn opgenomen.

Bij beslissing op bezwaar heeft het college de primaire besluiten in stand gelaten onder aanvulling van de motivering. Eiser heeft tegen het bestreden besluit beroep ingesteld bij de rechtbank.

Rechtsvragen

1. Is de beheersverordening onverbindend, zodat het college hieraan niet had mogen toetsen?
2. Kan het aangevraagde ecohuis worden aangemerkt als bijbehorend bouwwerk in de zin van

de beheersverordening?

3. Mocht het college het bouwplan toetsen aan de excessenregeling in de gemeentelijke welstandsnota?

Uitspraak

1. Naar het oordeel van de rechtbank heeft het college het handhavingsverzoek en de vergunningaanvraag terecht getoetst aan de Beheersverordening. Uit de verbeelding van de Beheersverordening zoals weergegeven op ruimtelijkeplannen.nl blijkt dat de Beheersverordening betrekking heeft op alle bij het adres behorende kadastrale percelen. De rechtbank heeft geen redenen aan te nemen dat deze verbeelding afwijkt van de slecht leesbare papieren plankaart. Dit wordt door partijen ook niet betwist. Op grond van de Beheersverordening geldt ter plaatse de bestemming 'wonen'.

In hetgeen eiser aanvoert ziet de rechtbank geen aanknopingspunten voor de conclusie dat de Beheersverordening ten aanzien van de kadastrale percelen K2208 en K2215 onverbindend is, omdat niet het bestaande gebruik zou zijn vastgelegd. De rechtbank acht daarvoor van belang dat – anders dan in de door eiser aangehaalde uitspraak – uit de bij de Beheersverordening behorende lijst van bestaand gebruik blijkt dat het op het [adres] bestaande gebruik 'wonen' is. In die lijst is geen uitzondering gemaakt ten aanzien van de voornoemde kadastrale percelen. Anders dan eiser betoogt blijkt uit de plantoelichting (p. 9) dat er een belangenafweging heeft plaatsgevonden met betrekking tot het positief bestemmen van bestaand gebruik. Daaruit volgt dat voor sommige percelen van dat bestaande (legale) gebruik is uitgegaan, als dat beter past bij de actualiteit en het gebruik of de bebouwing op een legale manier tot stand gekomen is. Dat in het voorontwerpbestemmingsplan geen woonbestemming zou zijn toegekend – wat daar verder ook van zij – doet aan het vorenstaande niet af, nu in het vastgestelde bestemmingsplan dit wel als zodanig is bestemd.

Tussen partijen is niet in geschil dat de percelen ten tijde van het vaststellen van de Beheersverordening niet werden gebruikt voor agrarische doeleinden. De enkele stelling dat de percelen als gras- of weiland werden gebruikt, acht de rechtbank onvoldoende voor de conclusie dat geen sprake is van gebruik ten behoeve van wonen. Het betoog dat aan deze percelen de bestemming of nadere aanduiding 'tuin' had moeten worden toegekend, slaagt niet reeds omdat de Beheersverordening een dergelijke nadere aanduiding of bestemming niet kent. Het vorenstaande betekent dat verweerder terecht heeft getoetst aan de Beheersverordening. Het betoog van eiser slaagt dan ook niet.

2. De rechtbank overweegt dat het college onvoldoende heeft gemotiveerd dat het ecohuis

functioneel verbonden is met de woning en derhalve sprake is van een bijbehorend bouwwerk in de zin van de Beheersverordening. Naar het oordeel van de rechtbank is niet gebleken dat sprake is van gebruik dat planologisch gerelateerd is aan de woonbestemming. De rechtbank acht daarvoor van belang dat in de aanvraag voor de omgevingsvergunning wat betreft het gebruik wordt vermeld overig gebruik, niet zijnde wonen. Uit de door eiser overgelegde informatie van onder meer Facebook blijkt bovendien dat er – voorafgaand aan de aanvraag – in het ecohuis retraites plaatsvonden en cursussen werden gegeven. Uit het gespreksverslag van 21 juni 2017 blijkt dat de derde-partij in de toekomst van plan is om vier à vijf keer per jaar een weekendretraite te organiseren waar maximaal 25 mensen aanwezig zullen zijn. Het ecohuis zal dan gebruikt worden als gastenverblijf en groepsruimte. Ook tijdens de hoorzitting in de bezwaarfase heeft de derde-partij dit gebruik bevestigd, met de aanvulling dat deze activiteiten twee keer per jaar zullen plaatsvinden.

Naar het oordeel van de rechtbank zijn de voormelde (bedrijfs)activiteiten niet gerelateerd aan de woonbestemming en daarmee is geen sprake van een bijbehorend bouwwerk in de zin van de Beheersverordening. Dat het voornoemde gebruik slechts enkele keren per jaar zou plaatsvinden, maakt dat niet anders. Evenmin is van belang of het gebruik afbreuk doet aan de woonbestemming, zoals hiervoor is overwogen is van belang of het gebruik daaraan planologisch gerelateerd is. Het betoog van eiser slaagt.

3. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen, mag het bevoegd gezag van een negatief welstandsoordeel afwijken op grond van overwegingen van algemeen belang, zoals economische of maatschappelijke belangen, maar ook op overwegingen die niet zien op het algemeen belang, zoals individuele omstandigheden die de aanvrager betreffen (zie onder meer de uitspraak van 22 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:464).

Het college dient, indien het van oordeel is dat andere belangen aanleiding geven om van een negatief welstandsadvies af te wijken, dat oordeel deugdelijk te motiveren. Met eiser is de rechtbank van oordeel dat het college het bouwplan ten onrechte aan de excessenregeling van de Welstandsnota heeft getoetst. Uit de Welstandsnota volgt dat de excessenregeling geldt voor de situatie waarin verweerder op grond van artikel 12, eerste lid, van de Woningwet de eigenaar van een bouwwerk dat in ernstige mate in strijd is met de redelijke eisen van welstand kan aanschrijven. Naar het oordeel van de rechtbank is deze regeling alleen van toepassing in geval van handhaving. Weliswaar is in onderhavig geval sprake van een bestaand (illegaal) bouwwerk, het bouwwerk wordt beoordeeld in het kader van een aanvraag omgevingsvergunning en niet in het kader van een handhavingsbesluit. Dat betekent dat het college aan de reguliere welstandscriteria had moeten toetsen. Het afwijken van het negatieve welstandsadvies is dan ook niet deugdelijk gemotiveerd. Het betoog slaagt.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 23-01-2020

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2020:5195

Zaaknummer: LEE 18-3873

Wetsartikelen: 2.1 lid 1 onder a en c Wabo, 2.10 lid 1 aanhef en onder d Wabo en 12 lid 1 Woningwet

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Maastricht

Dat een splitsingsakte het beoogde gebruik niet toestaat, betekent niet dat sprake is van een evidente privaatrechtelijke belemmering. Als de VvE geen toestemming zou verlenen, staat een gang naar de civiele rechter open.

Casus

Bij besluit van 23 januari 2020 heeft het college van burgemeester en wethouders van Maastricht (het college) omgevingsvergunning verleend voor de activiteiten bouwen en afwijken van een bestemmingsplan ten behoeve van het verbouwen van een pand tot 24 zelfstandige woningen.

Bij beslissing op bezwaar van 6 oktober 2020 is het primaire besluit gedeeltelijk herroepen, is de aanvraag voor de 14 woningen in het achterpand alsnog geweigerd en is het primaire besluit voor wat betreft de 10 woningen in het voorpand, aan de openbare weg, in stand gelaten. Daarnaast heeft het college besloten om aan de verleende omgevingsvergunning een voorschrift te verbinden waarmee bewoning door studenten wordt uitgesloten.

Rechtsvraag

Is sprake van een evidente privaatrechtelijke belemmering, die maakt dat het college de omgevingsvergunning niet had mogen verlenen, nu de splitsingsakte het beoogde gebruik niet toestaat?

Uitspraak

Niet in geschil is dat het gehele pand is gesplitst in twee appartementsrechten en dat de begane grond en de eerste verdieping dienen te worden gebruikt als bedrijfs-/kantoorruimte. Toestemming van de algemene ledenvergadering is nodig om afwijkend gebruik toe te staan. Niet in geschil is verder dat deze toestemming niet is verleend.

Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling (zie onder meer ABRvS 26 juli 2017,

ECLI:NL:RVS:2017:1997), is voor het oordeel door de bestuursrechter dat een privaatrechtelijke belemmering aan de verlening van een omgevingsvergunning in de weg staat, slechts aanleiding, wanneer deze belemmering een evident karakter heeft. De burgerlijke rechter is immers de eerst aangewezen om de vraag te beantwoorden of een privaatrechtelijke belemmering aan een activiteit in de weg staat. Van een privaatrechtelijke belemmering is evident sprake, als zonder nader onderzoek kan worden vastgesteld dat het bouwplan is voorzien op grond die in eigendom toebehoort aan een ander en die ander niet in de realisering ervan berust en er ook niet in hoeft te berusten. Ook is een privaatrechtelijke belemmering eerst evident, indien zonder nader onderzoek kan worden vastgesteld dat voor de realisering van een bouwwerk de toestemming van een ander is vereist en die ander die toestemming niet geeft en niet hoeft te geven. Uit de voornoemde uitspraak volgt verder dat de omstandigheid dat de Vereniging van Eigenaren (VvE) de benodigde toestemming voor het project niet zal verlenen, op zichzelf onvoldoende grond vormt voor het oordeel dat deze privaatrechtelijke belemmering evident is in vorenbedoelde zin. Daarbij is van belang dat ten aanzien van het afwijzende besluit van de VvE om de benodigde toestemming voor het project te verlenen, een gang naar de civiele rechter openstaat. Binnen die rechtsgang kan worden beoordeeld of de VvE haar toestemming zonder redelijke grond heeft geweigerd en kan ter zake een vervangende machtiging door de civiele rechter worden verleend.

Naar het oordeel van de rechtbank heeft het college zich terecht op het standpunt gesteld dat ten tijde van het bestreden besluit geen evidente privaatrechtelijke belemmering aan het verlenen van de omgevingsvergunning in de weg stond. Het bouwplan is niet voorzien op eisers grond en ten tijde van het bestreden besluit was niet reeds duidelijk dat de VvE de benodigde toestemming voor het bouwplan niet zou verlenen. Zelfs indien ten tijde van het bestreden besluit wel duidelijk was dat de VvE geen toestemming zou verlenen voor het bouwplan (het gebruik of bouwen), overweegt de rechtbank, onder verwijzing naar genoemde uitspraak van de Afdeling van 26 juli 2017, dat een vervangende machtiging van de VvE door de civiele rechter kan worden verleend, voor de uitvoering van het bouwplan. Dit volgt ook uit artikel 50, vierde lid, van de splitsingsakte in samenhang met artikel 5:121 Burgerlijk Wetboek waarin is opgenomen dat bij het ontbreken van toestemming door de algemene ledenvergadering de kantonrechter om vervangende toestemming kan worden gevraagd. Er was dus ten tijde van het bestreden besluit geen sprake van een situatie waarin zonder nader onderzoek kon worden vastgesteld dat het bouwplan in verband met een privaatrechtelijke belemmering niet kan worden gerealiseerd. Dat ten tijde van de behandeling ter zitting verschillende civiele procedures aanhangig zijn (geweest) en de (vervangende) toestemming nog steeds niet is verleend, maakt het voorgaande niet anders nu de peildatum het bestreden besluit betreft. Het betekent natuurlijk wel dat vergunninghouder (nog) geen gebruik kan maken van de vergunning.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 19-10-2022

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2022:8050

Zaaknummer: ROE 20/2958

Wetsartikelen: 2.1 lid 1 onder a en c Wabo, 4 bijlage II Bor en 5:121 BW

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Almere

Geen misbruik van procesrecht en geen verplichting tot het ‘aanhaken’ van de natuurtoestemming, nu voor de beslissing op bezwaar een aanvraag om natuurvergunning is ingediend.

Casus

Bij besluit van 24 december 2021 heeft het college van burgemeester en wethouders van Almere (het college) omgevingsvergunning verleend op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), voor het bouwen van een distributiecentrum met kantoorruimte. Bij beslissing op bezwaar heeft het college het bezwaar van eisers niet-ontvankelijk verklaard. Eisers hebben tegen de beslissing op bezwaar beroep ingesteld en een verzoek om voorlopige voorziening ingediend bij de rechtbank.

Rechtsvragen

1. Maken eisers misbruik van procesrecht door beroep in te stellen tegen de omgevingsvergunning?
2. Bestond in dit geval de verplichting tot het ‘aanhaken’ van de natuurtoestemming bij de omgevingsvergunning?

Uitspraak

1. Van misbruik van procesrecht is sprake als iemand de bevoegdheid om bij de bestuursrechter beroep in te stellen misbruikt. Een beroep wordt dan niet inhoudelijk behandeld en wordt niet-ontvankelijk verklaard. Maar daar zijn zwaarwichtige gronden voor nodig. Daarvoor moet duidelijk zijn dat er zonder redelijk doel beroep is ingesteld, of met het oog op een ander doel dan waarvoor het instellen van beroep bedoeld is. Dat moet zo duidelijk zijn, dat het niet anders kan dan dat iemand met kwade bedoelingen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om beroep bij de bestuursrechter in te stellen. Dit volgt uit rechtspraak van de Afdeling (ABRvS 24 augustus 2022, ECLI:NL:RVS:2022:2403).

De voorzieningenrechter oordeelt dat deze situatie zich niet voordoet. Het klopt dat eisers graag willen dat het bedrijventerrein landschappelijk wordt ingepast, maar tegen die achtergrond is het juist goed voorstelbaar dat beroep wordt ingesteld tegen een omgevingsvergunning die een groot distributiecentrum op datzelfde bedrijventerrein mogelijk maakt. Daaruit kunnen geen kwade bedoelingen worden afgeleid. De verwijzing naar een twintig jaar oud vonnis van de kantonrechter in Almelo door vergunninghouder gaat niet op, omdat uit dat vonnis niet blijkt dat het hiervoor gegeven toetsingskader voor misbruik van recht is toegepast. Bovendien was niet duidelijk of er in die zaak een ruimtelijk verband bestond tussen het bouwplan waartegen bezwaar was gemaakt en het geschil dat de indiener van dat bezwaar met die gemeente had. Dat verband is er hier wel, omdat het gaat over een bouwplan op hetzelfde bedrijventerrein. Dat er gesprekken zijn tussen eisers en de gemeente, ten slotte, is ook geen reden om misbruik van recht aan te nemen. Het beroep wordt daarom verder behandeld.

2. Dit is een relevant punt om te beoordelen. Het is juist dat als een natuurvergunning nodig is en deze nog niet is aangevraagd of verleend, die vergunning meeloopt met ('aanhaakt' bij) de omgevingsvergunning. Dit volgt uit artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wabo, in samenhang met artikel 2.2aa, aanhef en onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). Het deel over de natuurtoestemming wordt dan als verklaring van geen bedenkingen beoordeeld door gedeputeerde staten (artikel 2.27, eerste lid, van de Wabo in samenhang met artikel 6.10a, eerste lid, van het Bor). En als dat aan de orde is, dan is inderdaad niet de reguliere maar de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing (artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo). In dat geval mag niet enkel een belanghebbende, maar iedereen een zienswijze indienen over het ontwerp van de omgevingsvergunning (artikel 3.12, vijfde lid, van de Wabo). En het gevolg daar weer van is dat degene die een zienswijze heeft ingediend beroep mag instellen bij de bestuursrechter, ook als hij of zij geen belanghebbende is. Dat volgt uit de rechtspraak naar aanleiding van het Varkens in Noodarrest (ABRvS 4 mei 2021, ECLI:NL:RVS:2021:953). Kortom: als eisers er gelijk in hebben dat er vanwege een vereiste natuurvergunning een aanhaakplicht gold, dan hadden zij ook als niet-belanghebbenden bij de bestuursrechter terecht gekund over deze omgevingsvergunning. Dat kan in deze procedure aanleiding zijn om anders te kijken naar de rechtsbescherming die de voorzieningenrechter moet bieden.

Het college heeft voor de omgevingsvergunning de reguliere procedure gevolgd, omdat op basis van de stukken van vergunninghouder was beoordeeld dat er geen natuurvergunningplicht gold. Op basis van deze procedure is er de mogelijkheid van bezwaar opengesteld tegen de verleende omgevingsvergunning. Nog voor de beslissing op bezwaar

heeft vergunninghouder vervolgens alsnog een aanvraag om een natuurvergunning gedaan. Daaruit volgt dat er in ieder geval op het moment van de beslissing op bezwaar geen aanhaakplicht gold en dat is de beslissing die bij de voorzieningenrechter voorligt. Er was voor het college dus geen reden om bij die beslissing te zeggen dat de verkeerde voorbereidingsprocedure was gevolgd en dat alsnog de uitgebreide procedure moest worden gestart. Eisers hebben daarom als niet-belanghebbenden via deze route evenmin een ingang bij de bestuursrechter als het gaat over de omgevingsvergunning. Het college heeft de juiste procedure gevolgd.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 20-10-2022

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2022:4191

Zaaknummer: 22/3274 en 22/4315

Wetsartikelen: 2.1 lid 1 aanhef en onder i Wabo, 2.2aa aanhef en onder a Bor, 2.27 lid 1 Wabo, 6.10a lid 1 Bor, 3.10 lid 1 aanhef en onder e Wabo en 3.12 lid 5 Wabo

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Oudewater

Er bestaat in dit geval geen juridische belemmering om nieuwe beroepsgronden aan te voeren, omdat een gehele nieuwe procedure is gestart.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Oudewater (het college) heeft na vernietiging van een omgevingsvergunning door de Afdeling opnieuw vergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder a en c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) verleend voor een nieuw bedrijfsgebouw. Het gebouw bestaat uit twee verdiepingen. Op de begane grond komen bedrijfshallen en op de eerste verdieping zelfstandige kantoorruimte. Het bouwplan past niet binnen het geldende bestemmingsplan. Uit de uitspraak van de Afdeling is gebleken dat de omgevingsvergunning niet met toepassing van artikel 4, onderdeel 9, van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht kon worden verleend. De omgevingsvergunning is (nu) voorbereid met de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. De raad van de gemeente Oudewater heeft een verklaring van geen bedenkingen afgegeven, die ten grondslag is gelegd aan het bestreden besluit.

Eiser heeft een nader stuk ingediend waarin een nieuwe beroepsgrond wordt aangevoerd.

Rechtsvraag

Kan de nieuwe beroepsgrond in de beoordeling van de rechtbank worden betrokken?

Uitspraak

De rechtbank stelt vast dat het nadere stuk met de nieuwe beroepsgrond voor het verstrijken van de tien-dagentermijn uit artikel 8:58 van de Algemene wet bestuursrecht is ingediend. Naast dit artikel begrenst ook de goede procesorde de mogelijkheid om na afloop van de beroepstermijn nieuwe gronden in te dienen. In het nadere stuk betoogt eiser dat de kantoorfunctie van het bouwplan in strijd is met artikel 4.3 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013, herijking 2016 (PRV) en dat een motivering ontbreekt waarom een

zelfstandig kantoor is toegestaan. Gelet op de reikwijdte en aard van deze aanvullende beroepsgrond, ziet de rechtbank geen grond om dit vanwege strijd met een goede procesorde buiten beschouwing te laten.

De uitspraak waar het college op wijst (ABRvS 24 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:220) ziet op de situatie dat het bevoegd gezag na vernietiging van een besluit – dat was voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure – een nieuw besluit heeft genomen waarbij is teruggevallen op de eerdere procedure die aan het vernietigde besluit ten grondslag lag. De Afdeling oordeelde over die situatie dat het gelet op het belang van een efficiënte geschilbeslechting alsmede de rechtszekerheid van de andere partijen, niet kan worden aanvaard dat nieuwe beroepsgronden worden aangevoerd die reeds tegen het oorspronkelijke besluit naar voren hadden kunnen worden gebracht, tenzij het nieuwe besluit de partij in een nadeliger positie brengt ten opzichte van het oorspronkelijke besluit. In de onderhavige zaak is in eerste instantie met de reguliere procedure een omgevingsvergunning voor het bouwplan verleend en is vervolgens na de uitspraak van de Afdeling van 4 februari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:338, een nieuwe aanvraag door vergunninghouder ingediend en is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure doorlopen. Dit is dus een andere situatie dan de situatie in de uitspraak waar verweerder op wijst. Naar het oordeel van de rechtbank is er in dit geval geen juridische belemmering om nieuwe beroepsgronden aan te voeren, omdat een gehele nieuwe procedure is gestart.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 10-03-2022

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2022:1098

Zaaknummer: 20/4730 T

Wetsartikelen: 8:58 Awb, 2.1 lid 1 onder c Wabo en 2.12 lid 1 onder a onder 3 Wabo

RECHTSPRAAK

Handhaving/Tilburg

Gebruik van rubbergranulaat voor kunstgrasvelden. Afwijzing van verzoek om handhaving op basis van de zorgplichtbepaling uit de Wbb.

Casus

Op de locatie is een sportcomplex gevestigd met diverse voetbalvelden. In augustus en september 2018 werd kunstgrasveld 3, met gebruikmaking van rubbergranulaat als 'infill-materiaal', op de locatie aangelegd door de gemeente.

Appellante heeft het college verzocht om handhavend op te treden tegen het gebruik van rubbergranulaat, omdat het ten eerste een bodemverontreinigende stof is en ten tweede dat het gebruik hiervan daarom in strijd is met artikel 13 van de Wet bodembescherming (hierna: Wbb). Het college heeft het handhavingsverzoek van appellante afgewezen.

Rechtsvraag

Zijn de maatregelen uit de zorgplichtdocumenten 2017 en 2020 in het licht van de zorgplichtbepaling in artikel 13 van de Wbb toereikend ter voorkoming van bodemverontreiniging/aantasting op de locatie.

Uitspraak

Gelet hierop is de Afdeling, anders dan appellante, van oordeel dat het college ervan heeft mogen uitgaan dat de maatregelen uit het zorgplichtdocument 2017 en, zonder het kunstgrasveld en/of het drainagesysteem opnieuw te hoeven aanleggen, zorgplichtdocument 2020 in dit geval bij wijze van 'stand der techniek' alle te treffen voorhanden maatregelen zijn die redelijkerwijs kunnen worden geleverd om een verontreiniging of aantasting van de bodem te voorkomen, en daarmee in het licht van de in artikel 13 van de Wbb opgenomen zorgplichtbepaling als toereikend geacht mogen worden. Dat betekent dus niet, zoals appellante wenst, dat in dit geval pas aan de preventieve zorgplicht van artikel 13 van de Wbb wordt voldaan, als het toegepaste rubbergranulaat geheel

en permanent verwijderd wordt. Reeds hierom kan het betoog van appellante dat de enige mogelijkheid om invulling te geven aan de zorgplicht van artikel 13 van de Wbb is om het gebruik van rubbergranulaat als 'infill-materiaal' op kunstgrasvelden geheel en permanent ongedaan te maken, geen doel treffen. Om dezelfde reden slaagt het betoog van appellante dat de gemeente in het licht van het preventieve deel van artikel 13 van de Wbb een voetbalveld dient aan te leggen zonder het gebruik van 'infill-materialen', zoals natuurgras, dan wel een kunstgrasveld met een 'infill-materiaal' van natuurlijke oorsprong, zoals kurk of zand, evenmin.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 19-10-2022

ECLI: ECLI:NL:RVS:2022:2944

Zaaknummer: 202006126/1/R1

Wetsartikelen: 13 Wbb